

'suomen'u:si'kirjoitus,jærjestelmä

'tæmæ'muistio'sisæltæ:'eçdotuksen 'suomen'kielen'oikein,kirjoituksen'uudistamisesta/
'puhta:sti'æ:ntæmykse:m'perustuvaaksi 'ja'samalla'kansain,vælistæ'tarkek,kirjoitus
,jærjestelmä:'noudattavaksi | 'kæytetty'jærjestelmä'on\IPA[ipa]/ 'jonka'useat'merkinnät
'ovat' monilles'suomalaisillet'tuttuja'jo'koulu,opetuksesta 'sana,kirjoista 'ja'muista
'sellaisista

'muistio'on'kirjoitettu 'si:næ'eçdotetun'jærjestelmæn'muka:n' sen'havainnollistamiseksi/
'ettæ'næiŋ'kirjoitettu'suomi 'on'helppo,lukuista | 'lukeminen'ei'ju:ri'ua:di 'u:den'jærjes
,telmæn'tietoista'opettelua | 'kirjoittamisen'oppimiseksi'tarvitse:'oppial'læhinnæ'vain
,j 'kirjoittama:n'ni:ŋ'kum'puhuta:n! | 'mu:tama'u:si'merkintæ—'kuten'pitkæn'voka:lin
'merkitseminen'kaksois,pistettæ'muistuttavalla'erikois,merkillæ 'eikæ'epælo:gisestik
'kahdella'voka:limerkillæ—'on'toki'opeteltava

'valta,osa'teksteistä'kirjoiteta:n'nykyisin'tieto,koneilla | 'u:si'jærjestelmä'voida:n'otta:k
'kæyttø:n'helposti 'asentamalla'kone:se:n'sopiua'næppæimistö,asettelu

'u:si'jærjestelmä'on'kansain,vælinen 'ymmærrettævæ 'ja 'lo:ginen | 'se'korja:'monia
'epæ,joxdon,mukaisu:ksia ,ja,pu:tteita

'seura:vassa'kuvata:n'u:den'jærjestelmæn'pæ:koxdat | 'esityksessæ'kæytetæ:n'vanha:
'jærjestelmä: 'jotta'sen'ja'u:den'kontrasti'tule:'ilmi'havainnollisesti

- a korvataan a:lla
- b korvataan p:llä (paitsi sanoissa, joissa ääntämyksen voi arvioida todella olevan p), esim. banaani > 'pana:ni
- dž korvataan ds:llä, esim. maharadža > 'maħaradsa
- g korvataan n:n edellä yleensä ŋ:llä, esim. signaali > 'siŋna:li
- g korvataan muutoin k:llä (paitsi sanoissa, joissa ääntämyksen voi arvioida todella olevan g), esim. Belgia > 'pelkia
- h korvataan vokaalien välissä h:lla, etuvokaalin ja konsonantin välissä ç:llä, takavokaalin ja konsonantin välissä x:llä (esim.: 'piħa, 'viçko, 'laxti)
- j jätetään pois sanoista, joissa se ei äänny (esim. lukija > 'lukia), ja toisaalta otetaan sanoihin, joissa se äänny vaikka sitä ei nyt merkitä (esim. aion > 'aijon)
- m ja n korvataan f:n edellä ŋ:llä (esim. 'iŋforma:tio)
- ng korvataan ŋŋ:llä, esim. sangat > 'saŋŋat
- nk korvataan ŋk:lla, esim. lanka > 'laŋka
- š (ja sen korvikkeena käytetty sh) korvataan yleensä s:llä, paitsi sanoissa, joissa ääntämyksen voi päätellä todella olevan suhuääne, jolloin se korvataan f:llä; esim. šakki t. shakki > 'sakki (tai 'fakki), šeikki > 'feikki (tai 'seikki); toisaalta voidaan nykyortografian s korvata f:llä, jos se vastaa todellista ääntämystä, esim. samppanja > 'faŋpanja

- v korvataan u:llä, paitsi u-loppuisen diftongin jäljessä w:llä (esim. vauva > 'vauwa)
- ä korvataan æ:llä, esim. äiti > 'æiti
- ö korvataan ø:llä, esim. hörhö > 'hørhø
- vokaalin pituus osoitetaan :-merkillä vokaalin jäljessä, ei kahdentamalla vokaali (esim. hiiri > 'hi:ri)
- pääpainollinen tavu (lähes aina ensimmäinen tavu) osoitetaan '-merkillä tavun edellä, esim. 'ki:tos (joskus puhekieltä kirjoitettaessa ,ki:'tos)
- samalla voidaan luopua kaavamaisista sananväleistä, koska pääpainon merkki samalla käytännössä osoittaa sanan alun
- tyhjää väliä käytetään lyhyen tauon osoittamiseen; tämä on vapaaehtoista ja on tarkoitettu opastamaan, ei kahlehtimaan, ääneen luettaessa; taukoja voidaan käyttää hahmottamisen helpottamiseksi, osittain samaan tapaan kuin pilkkuja vanhassa järjestelmässä
- teksti voidaan jakaa eri riveille vapaasti, mutta yleensä pyritään jakamaan painomerkin (' tai ') edeltä; jos rivin lopussa halutaan ilmaista tauko, kirjoitetaan sinne \-merkki
- pilkkuja ei käytetä
- kappaleen keskellä virkkeet erotetaan toisistaan pystyviivalla "|", jonka ympärillä on tyhjät välit
- huudahdus ja kysymys merkitään kuten espanjassa: varsinainen huudahtava tai kysyvä osuus aloitetaan merkillä "¡" tai "¿", ja sen loppuun tulee "!" tai "?" (joka ei korvaa edellä mainittua |-merkkiä)
- sivupainollinen tavu voidaan aina merkitä , -merkillä tavun edellä, mutta tämä on pakollista vain, kun kyseessä on yhdyssanan osan alkutavu
- tavunraja osoitetaan pisteellä, jos peräkkäiset vokaalit eivät muodosta diftongia mutta ovat yhdistelmä, joka suomen kielessä voisi olla diftongi (esim. ateisti > 'ate.isti; vaihtoehtona on tässä sivupainon merkitseminen: 'ate,isti)
- vierasperäiset sanat, jotka nyt kirjoitetaan suomen kirjoitusjärjestelmästä poikkeavasti, mukautetaan yleissääntöihin (esim. show > 'jou t. 'sou)
- vieraat nimet ja muut sitaattilainat kirjoitetaan merkkien "\ " ja "/" väliin (esim. \Göteborg/, ellei oteta käyttöön sovinnaisnimasua kuten 'jø:ttepori); sellaiseen nimeen liitetty päätte kirjoitetaan suoraan merkin "/" jälkeen ääntämyksen mukaisesti, esim. Göteborgissa > \Göteborg/ssa, Göteborgiin > \Göteborg/:n, joista jälkimmäisessä ":" osoittaa, että äänneosan edeltävä vokaali on pitkä)
- vieraan nimen eteen voidaan liittää @-merkki ja kansainvälisen kielitunnusten järjestelmän mukainen kielen tunnus (koodi) opastamaan ääntämyksessä, esim. @sv\Göteborg/
- vieraan nimen jälkeen, ennen /-merkkiä, voidaan kirjoittaa ääntämisohje hakasulkeisiin
- varsinaisina lainausmerkkeinä käytetään amerikanenglannin mukaisia epäsymmetrisiä lainausmerkkejä (esim.: \Caesar['ke:sər]/ 'sanoi "tulin , 'näin , 'voitin")

- siirtokirjoitusta käytettäessä noudatetaan englannin kielen yleisintä menettelyä, mutta hakasulkeisiin voidaan merkitä ääntämys (esim. Tšehov > \Chekhov/[ˈtʃexəf]); jos nimi on tuttu, voidaan ääntämys merkitä vakiintuneen suomalaisen käytännön mukaan (esim. [ˈtʃeːhou])
- rajakahdennus merkitään ääntämyksen mukaisesti (esim. mene pois > 'menep'pois)
- välimerkin kummallekin puolelle jätetään tyhjä väli, jotta merkki ei sekoitu saman tai samantapaisen merkin käyttöön IPA-merkkinä
- sana voidaan osoittaa erisnimeksi kirjoittamalla sen edelle erikoissymboli ja sen jälkeen vinoviiva (esim. ®'lapiņ'kulta); nimeä seuraa tällöin välilyönti; erikoissymboleita ovat: ® = rekisteröity tavaramerkki, ™ = muu tavaramerkki, □ = yritys, ☐ = rakennus, ♪ = musiikkiteos, ☺ = henkilö jne.; valikoimaa voidaan laajentaa, ja tarvittaessa voidaan yleisenä erisnimimerkkinä käyttää asteriskia *
(Tämän piirteen mukaan ottaminen on vielä harkittavana.)

☺ 'jukka'korpela